

REFERAT

26. november 2024
Tine Fehrmann Karsum
Miljø og Natur

Mødetitel: Vandsynsrådsmøde

Mødedato: 26. november 2024

Mødested: Center for Miljø, Plan og Teknik, Dahlsvej 3, 4220 Korsør

Deltagere:

Troels Stilling, Per Christensen, Kurt Jørgensen, Søren Hansen, Anders Kofoed, Benny Pedersen, Claus Sønderkov, Gert Schjønning, Jens Henrik Madsen, Jette Hallig, Bjarne Nielsen, Kenneth Klausen, Anders Mark Jensen, Henrik Poulsen, Ditte Marie May, Thea Jedig Steenberg, Nikolaj Thyssen Dam, Jan Gregersen, Rune Frimann Larsen, Tine Fehrmann Karsum.

PKT 1: Velkomst v/Henrik Poulsen

PKT 2: Status på vedligeholdelse af vandløb v/ Henrik Poulsen

Oplæg: Forholdsvist tørt efterår, hvilket har givet gode forhold for sumpplanter.

Følgende vandløb er opmålte og vedligeholdt i 2024: Bonderuprenden, Hulbyrenden, Digerenden, Jettehøjrenden, Øllemoserenden, Ørbækrenden, Ellebæk/Pibergrøft, Maglemose Å, Mejerirenden, Bøstruprenden, Maderenden samt specifikke strækninger på Harrested Å, Kobækrenden og Tranebækrenden.

Spørgsmål og svar til oplæg:

Jens Henrik Madsen: Ligger opmålinger offentlig tilgængelige?

Henrik Poulsen: Jeg sender opmålinger ud til alle, der er interesseret.

Jens Henrik Madsen: Jeg vil gerne have opmålingsnotatet.

PKT 3: Evaluering af Vandsynsrådets arbejde v/ Henrik Poulsen

Der bliver sendt en evaluering ud til medlemmerne af vandsynsrådet, for at sikre optimale møder og godt samarbejde.

PKT 4: Præsentation af fiskeoptælling fra DTU v/ Kurt Jørgensen

Oplæg: Der er i efteråret 2023 lavet ny udsætningsplan, mellem DTU og Udsætterforeningen.

Undersøgt 64 stationen: kombination af besigtigelse og elfiskeri (1,7 km). Sportsfiskerne hjælper med at elfiske. Yngel opfanges i baljer, bedøves, måles. Bestandtætheden beregnes ud fra udtyndingsmetoden ved to befiskninger.

Udviklingen i vandsystemet: i dag fanger vi halvårsfisk på 64% af stationerne. Det ser ud til at der er fanget mere i 2013, men det er fordi der er fisket på færre stationer. Når der er flere stationer, giver det en lavere procent. Vi har i dag et højere antal halvårsfisk siden start i 1983. Markant fremgang på 11 stationer, hvor der er fundet betydeligt flere end normalt. 2 stationer, hvor der er høj økologisk tilstand i forhold til fisk. Vårby å har det hårdt. I Tude å, Skovsø å og Bjerre å, er der stationer, hvor der nu er fundet fisk, hvor der ikke har været tidligere. Højere bestand af ørredyngel – gavnligt i forhold til indeks. For at der er høj økologisk tilstand: over 130 ørreder halvårsfisk på 100 m².

17 % af stationer har målopfyldelse i forhold til ørredindekset. Måling på stationer sker kun hver 10. år. Gydegrus og skjulesten mangler generelt.

Spørgsmål og svar til oplæg:

Kenneth Klausen: Er der overordnet fremgang?

Kurt Jørgensen: Ja, der er fremgang på 15%. 17% af stationerne har målopfyldelse i forhold til ørredindekset.

Jens Henrik Madsen: Man skal huske, at det kun er et af parametrene, der er også planter osv.

Kurt Jørgensen: Ja, men det hænger sammen, hvis fiskene vil være der, er de andre parametre typisk også gode.

Anders Mark Jensen: Spørger ind til frekvensen af målinger.

Kurt Jørgensen: DTU Aqua har valgt at man nu har en frekvens på 10 år.

Kenneth Klausen: Vil man udsætte mere intensivt?

Kurt Jørgensen: Der foretages kun udsætning i munden (Tude å). De penge man sparer ved ikke at sætte ud længere oppe i systemet, kan man konvertere til forbedringstiltag. DTU Aqua anbefaler at man ikke forstyrrer vandløbene for meget.

Per Christensen: Harrested å er tidligere gennemrestaureret, man kan se positiv effekt.

Jens Henrik Madsen: kommenterer på frekvensen af målinger, i forhold til målopfyldelse. Det bliver svært at kende/følge målopfyldelsen, hvis der går for lang tid imellem undersøgelserne.

Kurt: Ja, det kan være et problem, vi forsøger at holde øje ved at fiske.

Per: Ved siden af har vi statens basisundersøgelser: de fortæller om de andre parametre: smådyr, planter, kemi.

PKT 5: Håndtering af overfladevand. Tillæg 9 til spildevandsplanen v/ Kenneth Klausen.

Oplæg: Ålavet bakker op om byfornyelse, men er bekymret for at Harrested å ikke kan tage mere vand, der kommer i forvejen meget sand fra stop 39. Bekymret for, miljøforholdene samt manglende beskrivelse af bassiner. Der skal ske tilstand for at opnå målopfyldelse. Ålavet hæfter sig ved de miljøfremmede stoffer, især zink, kobber og selen, hvor værdierne overskrider miljøkvalitetskravene. Hverken zink eller kobber må bruges i landbruget. Ålavet undrer sig over, at der bliver lavet et spildevandstillæg, når de miljømæssige forhold ikke er i orden. Det kan ikke være i orden at lave et stort bassin, der bliver iltfattigt og varmt.

Der er indgivet høringssvar.

Spørgsmål og svar til oplæg:

Per Christensen: For længst blevet enig om at overfladevand skaber problemer. Politisk problem – føler sig ikke hørt. Fysiske forhold kan forbedres, men mulighederne er begrænset.

Anders Kofoed: Jeg er ikke helt enig i at der ikke bliver lyttet. Vi forstår at det fylder.

Jens Henrik Madsen: Det kan ende med 1000 kubikmeter på en gang, og det kommer oveni alt det andet vand, der allerede udledes i Harrested å. Det rækker ikke, hvis man vil byudvikle, må man lave dobbeltprofil eller lægge vandløbssiden ned. Det dur ikke, at man laver robusthedsanalyser, der siger at det ikke betyder noget.

Rune Frimann Larsen: Processen er at forslag til tillæg skal i offentlig høring. Vi har afholdt møder, og er bevidste om at vi har en opgave sammen med forsyningen i at håndtere vandet. Tillægget er en juridisk ramme for, at der kan arbejdes med det, og det kan lade sig gøre. Senere skal der udarbejdes en udledningstilladelse, hvor der skal beregnes mængder osv.

Per Christensen: Man kan lige så godt starte med at kigge på, hvad vandløbet kan tåle. Man skubber problemet foran sig.

Rune Frimann Larsen: Der er historik, der gør, at interessenter har bekymringer. Der kan sagtens være noget i procesrækkefølgen, som kan forbedres. Vi er stadig i gang med at etablere et vidensgrundlag.

Kenneth Klausen: Hvor er Byrådet i beslutningen?

Rune Frimann Larsen: Byrådet har forholdt sig til at forslaget er sendt i offentlig høring. En af de ting, der skal afklares er, hvor meget vand der ledes til vandløbet, og hvad der allerede er. Det er i udledningstilladelsen, at vi træffer afgørelse, og hvor der er klageadgang. Vi ønsker dialog med interessenter.

Per Christensen: Enig, i at vi ikke skal lave noget, der ikke kan lade sig gøre. Vi er bange for at vandet fra et stort bassin bliver for varmt og iltfattigt. Vi forstår ikke, at man ikke kigger på nuværende udledninger.

Anders Mark Jensen: Grunden til spildevandstillæget er, at man har rammen til at reservere området til ledninger og bassin. Det er grundlaget for ekspropriation, og giver adgang til at snakke med borgere. Først herefter kan man se på, hvad der så kan lade sig gøre. Arealet er reserveret og er 4-5 gange større end normalt. Peaks med store vandmængder osv. vil således være 5 gange mindre.

Jens Henrik Madsen: Jeg har forslået nogle gange, at man lægger den ene brink ned: man kan kalde det et restaureringsprojekt.

Rune Frimann Larsen: Vi er der nu, hvor vi på et tidspunkt skal give en udledningstilladelse, til fx et bassin eller en anden løsning. Vi mangler viden om hvad vandløbet kan klare hydraulisk: vi er i gang med at kigge på forudsætningen. Vi kigger videre på løsninger, når vi ved mere om hvad vandløbet kan klare og hvad vi kan tillade at der bliver udledt.

Jens Henrik Madsen: Byggetilladelser er på vej, er det ikke noget de skal vide?

Rune Frimann Larsen: Jo, vi har travlt.

Gert Schjønning: Hvis man har 5-6 gange så meget jord, hvad så med kun at lave et mindre bassin, og en eng, der kan oversvømmes. Det vil køle vandet, osv.

Rune Frimann Larsen: Vi skal være helt skarpe på, hvad vandløbet kan tåle, hvorefter vi kan arbejde bagud med hvilke løsninger man kan tænke sig.

Gert Schjønning: Man kan fx lave flere udløb, fx 10 fra bassin til eng, så vandet vil løbe langsommere.

Kurt Jørgensen: Hvad med projektet Harrested sø?

Kenneth Klausen: Det blev aldrig til noget, men var ellers en god løsning.

Per Christensen: Knud Vincent var motor på dette råd: Barrierer mellem interessenter lagt ned. Jeg er enig i at det kan være et element at lægge brinken ned.

Kenneth Klausen: Et element med trepartsforhandlinger er skovrejsning og klimavandbundsprojekter. Vi ønsker et helikopterperspektiv, hvor vi kan få det fremtidssikret.

PKT 6: Pause. Kaffe & kage

PKT 7: Status og information fra administrationen v/ Ditte Marie May & Thea Jedig Steenberg

Oplæg: Arbejder med forskellige sagstyper: borgerhenvendelser, krydsningstilladelser, reguleringstilladelser, medbenyttertiladelser, §3-dispensationer i vandløb, administration af pumpe-digelag.

Derudover er der stort fokus på internt samarbejde: lokalplanlægning, byggetilladelser, spildevand, forsyning.

Vi har lavet en løsning på kommunens hjemmeside, hvor man kan henvende sig, hvis man oplever problemer med dræn.

Link:

<https://www.slagelse.dk/da/service-og-selvbetjening/bolig-og-byggeri/vand-og-kloak/vandloeb-og-draen/klag-over-draen-eller-vand-paa-terraen/>

Spørgsmål og svar til oplæg:

Jette Hallig: Hvad er en medbenyttertiladelse?

Thea Jedig Steenberg: det kræver en tilladelse, hvis man ønsker at koble sig på eksisterende dræn eller kanaler, der er anlagt til et specifikt formål.

Der bliver spurgt ind til, hvordan administrationen vil arbejde med den grønne trepart.

Rune Frimann Larsen: Vi opnormerer på både natur-, vandløbs- og spildevandsområdet. Vi kender ikke helt til organiseringen i forhold til grøn trepart.

PKT 8: Ensartet klassificering af vandløb v/ Nikolaj Thyssen Dam

Oplæg: Klassificeringen skal ensartes. Der er ingen specifikke krav til kriterier, men Slagelse Kommune tager udgangspunkt i kriterierne fra KL: miljøforhold, vandløbets størrelse, antal interessenter, rekreativ betydning, vandløbets kvalitet, offentlige interesser, klassificering af opstrømsliggende vandløb. I forhold til vandløbets størrelse, fokuserer vi på oplandets størrelse.

Spørgsmål og svar til oplæg:

Jens Henrik Madsen: må man dyrke inden for to meter bræmme ved offentlige vandløb?

Nikolaj Thyssen Dam: nej, det var skrevet uklart i skema.

Per Christensen: hvem står for vedligeholdelse, når vandløbet bliver privat?

Nikolaj: Det bliver private ejere, der skal vedligeholde.

Per C: Hvad så med rørlagte vandløb?

Nikolaj Thyssen Dam: Bredejere har vedligeholdelsen, hvis det bliver aktuelt.

Jens Henrik Madsen: Det bliver op til lodsejers bedste vurdering at finde ud af, hvordan der skal vedligeholdes.

Nikolaj Thyssen Dam: Tjekker op på lovgivning vedrørende bræmmer, når et vandløb nedklassificeres.

Henrik Poulsen: Vandføringen skal opretholdes uanset.

Jens Henrik Madsen: Det er stadig op til lodsejers bedste vurdering.

Henrik Poulsen: Vi kommer stadig ud, men det er sværere at kontrollere.

Nikolaj Thyssen Dam: Man skal stadig overholde Vandløbsloven.

Kenneth Klausen: Hvad med 3 meter bræmmer?

Per Christensen: Hvad med Slagstrupbækken?

Ditte Marie May: Den er privat.

Henrik Poulsen: Der er også bræmmer på vandløb, der ikke er målsat. Typisk følger det §3. Vi har offentlig tilgængelige kort, hvor man kan se.

Nikolaj Thyssen Dam: Omklassificeringen er i sidste ende op til politisk vurdering, hvor der vil være valgmuligheder.

PKT 9: Status på projekter v/ Tine F. Karsum & Jan Gregersen

Oplæg: Igangværende projekter er:

Øvre Harrested Å og Tranebækrenden: etablering af sandfang (forundersøgelse)

Skovsø Å og Gudum Å: genslyngning, sandfang, gydegrus og skjulesten (detailprojektering og realisering)

Styrterenden og Boeslundevandløbet: Sandfang, udskiftning af bund, skjulesten, træplantning (realisering).

Harrested Å: Skjulesten, gydebanker, udskiftning af bund, udlægning af nøddesten (realisering)

Vårby Å: Ådalsrestaurering (afventer tilsagn om tilskud)

Spørgsmål og svar til oplæg:

Bjarne Nielsen: Hvad med formål om vandføring?

Jan Gregersen: I forhold til projekter er formål at forbedre fysiske forhold og bringe vandløbene i økologisk god tilstand.

Kenneth Klausen: Man skal genoverveje projekt med skjulesten i Styrterenden, da de kan blokere, fordi vandløbet er smalt.

Kurt Jørgensen: Vær opmærksom på, at hvis der ligger forundersøgelser, kan det blokere for projekter, der startes op af frivillige.

Per Christensen: Hvad med VP3? Blokerer de indsatser for frivillige projekter?

Kurt Jørgensen: Kun hvis der er lavet forundersøgelser.

Per Christensen: Spørger til hvordan arbejdet med den grønne trepart skal være?

Anders Kofoed: Det skal prioriteres, men vi ved ikke hvordan endnu.

Tilføjede kommentarer efterfølgende:

Vores kort over vandløbsbræmmer er pt. ikke tilgængeligt. Vi arbejder på en løsning, så de igen fremgår af vores offentlige tilgængelige kort. Bræmmerne kan ses på markkortet på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, men kortet er kun vejledende.

Generelt om bræmmer gælder det at:

2 meter bræmmerne er fastsat i vandløbsloven (§69) og er gældende for åbne, naturlige vandløb og søer, samt kunstige vandløb med miljømål (minimum godt økologisk potentiale). I 2 meter bræmmen må det ikke ske dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn eller opførsel af bygværker i landzone.

3 meter bræmmer er fastsat i GLM 4 (God landbrugs- og miljømæssig stand) der er en del af de krav som skal overholdes når man søger tilskud. Inden for 3 meterbræmmerne er der forbud mod gødkning, sprøjtning, jordbearbejdning og dyrkning, og de gælder for de samme vandløb og søer som er omfattet af 2 meter bræmmerne.

Vandløbets klassificering ændrer ikke på, hvorvidt der er vandløbsbræmmer langs et vandløb.